

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การออกกลางคันของนิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
วิทยาลัย : ภูมิหลัง และการรับรู้สาเหตุ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาภูมิหลังของนิสิตที่ออกกลางคัน 4 ประเภท คือ ลาออก สอบตกออก ถูกจำหน่ายชื่อออก และไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี
2. เพื่อศึกษาการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันของนิสิต
3. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันของนิสิตที่มีประเภทการออกกลางคันแตกต่างกัน.

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาระชากรทั้งจำนวน ได้แก่ นิสิตที่เข้าศึกษาในระดับปริญญาโทบัณฑิต ที่บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่นปีการศึกษา 2520 2521 และ 2522 และได้ออกกลางคันในลักษณะต่อไปนี้ ลาออก จำนวน 203 คน สอบตกออก 235 คน ถูกจำหน่ายชื่อออก จำนวน 207 คน และไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี จำนวน 104 คน รวมประชากรที่ศึกษาสิ้น 749 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นคำถามแบบเลือกตอบ เกี่ยวกับภูมิหลังของนิสิตที่ออกกลางคัน ตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า เป็นคำถามเกี่ยวกับการรับรู้สาเหตุการลาออกกลางคันของนิสิต และตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด เพื่อถามความคิดเห็น เกี่ยวกับการเรียนการสอนในบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสาเหตุที่ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการศึกษาในระดับปริญญาโทบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามถึงประชากรที่ศึกษา โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับคืนทางไปรษณีย์ เช่นเดียวกัน แบบสอบถามที่ส่งไปถึงประชากรที่ศึกษา จำนวน 749 คนนี้ ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 361 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 48.19 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้ออกมาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และเปรียบเทียบการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันของนิสิตโดยการหาค่าไคสแควร์ (χ^2) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ภูมิหลังของนิสิตออกกลางคัน

นิสิตที่ออกกลางคันที่ตอบแบบสอบถามมาจำนวน 361 คน แบ่งเป็นลาออก 95 คน สอบตกออก 102 คน ถูกจำหน่ายชื่อออก 107 คน และไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี 57 คน พบว่ามีภูมิหลังในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านส่วนตัวและครอบครัว จากการสำรวจพบว่านิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท ส่วนใหญ่เป็นนิสิตชาย (ลาออกร้อยละ 61.05 สอบตกออก ร้อยละ 66.67 ถูกจำหน่ายชื่อออก ร้อยละ 69.67 และไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี ร้อยละ 54.38) และพบว่า นิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภทมีอายุขณะที่เริ่มเข้าศึกษาระหว่าง 21-25 ปี มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 65.26 60.78 70.90 และ 26.84 ตามลำดับ) นอกจากนี้ยังพบว่า นิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท ส่วนใหญ่มีพี่น้องร่วมบิดามารดา ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป (ร้อยละ 47.37, 57.84, 64.49 และ 66.67 ตามลำดับ) และพบว่านิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท ยกเว้น นิสิตที่ถูกจำหน่ายชื่อออกส่วนใหญ่ เป็นบุตรคนที่ 1 (ร้อยละ 28.42, 26.47 และ 31.58 ตามลำดับ) สำหรับนิสิตที่ถูกจำหน่ายชื่อออก พบว่าส่วนใหญ่เป็นบุตรคนที่ 2 (ร้อยละ 28.04) ส่วนสถานภาพสมรสนั้น พบว่านิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภทส่วนใหญ่เป็นโสด (ร้อยละ 83.16, 86.27, 79.44 และ 89.48 ตามลำดับ) และมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่กรุงเทพมหานครมากที่สุด (ร้อยละ 58.95,

57.84, 65.42 และ 54.39 ตามลำดับ) และส่วนใหญ่ใช้เวลาการเดินทางจาก สถานที่ทำงานหรือที่พักอาศัยมาถึงสถานศึกษา ประมาณ 1 ชม. (ร้อยละ 43.16, 44.12, 49.51 และ 57.89 ตามลำดับ) นอกจากนี้จากการสำรวจด้านสุขภาพ พบว่า นิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภทส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่มีโรคประจำตัว (ร้อยละ 86.32, 81.37, 85.05 และ 89.47 ตามลำดับ)

ด้าน เศรษฐกิจและสังคม จากการสำรวจพบว่า นิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ประกอบอาชีพแล้ว (ลาออก ร้อยละ 63.16 สอบตกออก ร้อยละ 68.63 ถูกจำหน่ายชื่อออก ร้อยละ 66.63 และไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี ร้อยละ 75.44 ตามลำดับ) และประกอบอาชีพรับจ้าง มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 60.00, 52.86, 45.07 และ 58.14 ตามลำดับ) รองลงมาคือประกอบอาชีพส่วนตัว (ร้อยละ 16.67 22.86, 25.35 และ 16.28 ตามลำดับ) สำหรับรายได้ประจำที่ได้รับต่อเดือน พบว่า นิสิตที่ออกกลางคัน ประมาณ ลาออก และสอบตกออก ที่ประกอบอาชีพแล้วส่วนใหญ่มีรายได้ประจำอยู่ในระดับ 3,001-4,000 ต่อเดือน (ร้อยละ 38.33 และ 41.43) ส่วนนิสิตที่ถูกจำหน่ายชื่อออก และไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี ส่วนใหญ่มีรายได้ประจำอยู่ในระดับต่ำกว่า 3,001 ต่อเดือน (ร้อยละ 43.66 และ 39.53) และนิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท ยกเว้น นิสิตที่ถูกจำหน่ายชื่อออก ส่วนใหญ่มีบิดาและมารดา เป็นผู้ช่วยรับผิดชอบในเรื่องค่าใช้จ่ายขณะที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ (ร้อยละ 44.21, 68.63 และ 38.60 ตามลำดับ) ส่วนนิสิตที่ถูกจำหน่ายชื่อออกนั้น ส่วนใหญ่มีบิดาเป็นผู้ช่วยรับผิดชอบ (ร้อยละ 43.94) สำหรับรายได้ที่ได้รับทั้งหมดเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน พบว่านิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท ส่วนใหญ่มีรายได้จัดอยู่ในประเภทรายได้เท่ารับรายจ่าย (ร้อยละ 50.53, 51.96, 42.99 และ 54.38 ตามลำดับ) และส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับบิดาและ/หรือมารดา (ร้อยละ 49.47, 57.84, 49.53 และ 57.89 ตามลำดับ)

การศึกษาของบิดาและมารดาของนิสิตที่ออกกลางคัน นั้น พบว่า นิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภทส่วนใหญ่ มีบิดาและมารดาที่มีการศึกษาอยู่ในระดับในประถมศึกษา มีจำนวนมากที่สุดคือ ลาออก (ร้อยละ 32.63 มารดา ร้อยละ 36.84) สอบตกออก (บิดา ร้อยละ 26.47 มารดา ร้อยละ 46.08) ถูกจำหน่ายชื่อออก (บิดา ร้อยละ

40.19 มารดาร้อยละ 41.12) และไม่สำเร็จการศึกษาใน 5 ปี (บิดาร้อยละ 33.33 มารดาร้อยละ 38.60) และรองลงมาบิดาของนิสิตที่ออกกลางคัน มีการศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา (ร้อยละ 22.10, 21.57, 18.69 และ 24.56 ตามลำดับ) ส่วนระดับการศึกษาของ มารดา รองลงมาคือ มารดามีการศึกษาในระดับต่ำกว่าประถมศึกษา (ร้อยละ 26.32, 24.51, 27.10 และ 29.82 ตามลำดับ) และส่วนใหญ่มีบิดามารดาอยู่ร่วมกัน (ร้อยละ 64.21, 76.47, 70.09 และ 71.93 ตามลำดับ) นอกจากนี้ยังพบว่า บิดาและมารดาประกอบอาชีพค้าขายมากที่สุด คือ ล่าออก (บิดาร้อยละ 35.79 มารดาร้อยละ 36.84) สอบตกออก (บิดาร้อยละ 45.10 มารดาร้อยละ 41.18) ถูกจำหน่ายชื่อออก (บิดาร้อยละ 38.32 มารดาร้อยละ 39.25) และไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี (บิดาร้อยละ 38.60 มารดาร้อยละ 43.86) รองลงมาคือรับราชการ ได้แก่ ล่าออก (บิดาร้อยละ 24.21 มารดาร้อยละ 27.37) สอบตกออก (บิดาร้อยละ 23.53 มารดาร้อยละ 21.57) ถูกจำหน่ายชื่อออก (บิดาร้อยละ 24.30 มารดาร้อยละ 23.37) และไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี (บิดาร้อยละ 35.08 มารดาร้อยละ 24.56)

ด้านการศึกษา พบว่านิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดก่อนเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทหรือปริญญาตรี อยู่ในระดับปริญญาโทหรือปริญญาตรี (ล่าออกร้อยละ 76.84, สอบตกออก ร้อยละ 91.18, ถูกจำหน่ายชื่อออก ร้อยละ 74.77 และไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี ร้อยละ 78.95 ตามลำดับ) รองลงมา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาตรี สำหรับนิสิตที่ล่าออก และถูกจำหน่ายชื่อออก (ร้อยละ 9.47 และ 14.95) ส่วนนิสิตที่สอบตกออกวุฒิการศึกษาสูงสุดอันดับรองลงมา คือ มีวุฒิการศึกษาอื่น ๆ เช่น เนติบัณฑิตฯ (ร้อยละ 4.90) และนิสิตที่ไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงสุด อันดับรองลงมา คือระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง (ร้อยละ 8.77)

สำหรับสถาบันที่สำเร็จการศึกษานั้น พบว่านิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ร้อยละ 40.00, 28.43, 50.47 และ 28.08 ตามลำดับ) รองลงมา สำหรับนิสิตที่ล่าออก และสอบตกออก สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ร้อยละ 11.58 และ 17.65) ส่วนนิสิตที่ถูกจำหน่ายชื่อออกสำเร็จจากสถาบันการศึกษาเอกชน (ร้อยละ 11.21) และนิสิตที่ไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี อันดับรองลงมา มีจำนวนเท่ากัน คือ สำเร็จการศึกษาจาก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ร้อยละ 15.79)

นิสิตที่ออกกลางคันโดยส่วนรวมส่วนใหญ่เป็นนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ (ร้อยละ 23.82) รองลงมา เป็นนิสิตคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี (ร้อยละ 18.84) และ คณะนิติศาสตร์ (ร้อยละ 17.45) และเมื่อพิจารณาตามประเภทการออกกลางคัน พบว่า นิสิตที่ออกกลางคันประเภทลาออก และถูกจำหน่ายชื่อออก ส่วนใหญ่เป็นนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ (ร้อยละ 29.47 และ 24.30) ส่วนนิสิตที่สอบตกออกส่วนใหญ่ เป็นนิสิตคณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี (ร้อยละ 26.48) สำหรับนิสิตที่ไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี ส่วนใหญ่ เป็นนิสิตคณะนิติศาสตร์ (ร้อยละ 22.81) และเมื่อพิจารณาถึงเหตุผลที่นิสิตเข้าศึกษาต่อ ในระดับปริญญาโทพบที่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่านิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท ส่วนใหญ่มีเหตุผลที่เข้าศึกษาต่อ เพราะต้องการเพิ่มคุณวุฒิหรือต้องการหาความรู้เพิ่มเติม (ร้อยละ 66.31, 57.84, 61.68 และ 59.65 ตามลำดับ) รองลงมา สำหรับนิสิตที่ลาออก และถูกจำหน่ายชื่อออกมีเหตุผลเพราะต้องการความก้าวหน้าในอาชีพที่ปฏิบัติอยู่ (ร้อยละ 15.79 และ 17.76) ส่วนนิสิตที่สอบตกออก และไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี มีเหตุผล เพราะรอหางานทำ (ร้อยละ 21.57 และ 15.79)

นอกจากนั้น ผลการสำรวจยังพบว่านิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท ส่วนใหญ่ไม่มีความขัดแย้งกับอาจารย์ผู้สอน (ร้อยละ 83.16, 88.24, 80.37 และ 82.46 ตามลำดับ) และสำหรับนิสิตที่มีความขัดแย้งกับอาจารย์ผู้สอนนั้น พบว่าส่วนใหญ่เป็นความขัดแย้งด้านวิชาการ (ร้อยละ 56.25, 75.00, 80.95 และ 100.00 ตามลำดับ) และในด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนนิสิต พบว่าส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในเรื่องความสัมพันธ์กับเพื่อนนิสิต (ร้อยละ 87.37, 93.14, 83.18 และ 94.74 ตามลำดับ)

นิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท ยกเว้นนิสิตที่ถูกจำหน่ายชื่อออก พบว่าส่วนใหญ่มีความสนใจที่จะศึกษา กฏ ระเบียบ และประกาศต่าง ๆ ของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 37.89, 46.08 และ 38.60 ตามลำดับ) ส่วนนิสิตที่ถูกจำหน่ายชื่อออก มีความสนใจอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 39.24) และจากการสำรวจเกี่ยวกับการเรียนรายวิชา (Course work) และการลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ก่อนออกจากการศึกษากลางคัน พบว่านิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท ยกเว้นนิสิตที่ไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี ส่วนใหญ่เรียนรายวิชายังไม่ครบตามหลักสูตร (ร้อยละ 67.37, 76.47 และ 64.49 ตามลำดับ) ส่วนนิสิตที่ไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี ทั้งหมด เรียนรายวิชาครบตามหลักสูตรแล้ว (ร้อยละ

100.00) สำหรับการลงทะเบียนวิทยานิพนธ์นั้น พบว่านิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท ยกเว้น นิสิตที่ไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี ส่วนใหญ่ยังไม่ได้ลงทะเบียนวิทยานิพนธ์เลย (ร้อยละ 65.26, 100.00 และ 47.66 ตามลำดับ) ส่วนนิสิตที่ไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี ส่วนใหญ่ลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ไปบ้างแล้ว (ร้อยละ 66.66) รองลงมาลงทะเบียน วิทยานิพนธ์ครบตามหลักสูตรแล้ว (ร้อยละ 33.34) นอกจากนี้ยังพบว่า นิสิตที่ลงทะเบียน วิทยานิพนธ์แล้ว ส่วนใหญ่มีปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ (ร้อยละ 90.91, 62.50 และ 94.74 ตามลำดับ) และปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ที่ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการสำเร็จ การศึกษานั้น พบว่านิสิตที่ออกกลางคัน 3 ประเภท คือลาออก ถูกจำหน่ายชื่อออก และไม่ สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี ส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่อง ไม่มีเวลาที่จะอุทิศให้กับการทำ วิทยานิพนธ์อย่างเต็มที่ (ร้อยละ 83.33, 97.14 และ 83.33 ตามลำดับ) รองลงมา สำหรับนิสิตที่ลาออก มีปัญหาเรื่องอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไม่มีเวลาให้คำปรึกษาอย่าง เพียงพอ (ร้อยละ 46.67) นิสิตที่ถูกจำหน่ายชื่อออก มีปัญหาเรื่องเกิดความเบื่อหน่ายใน การทำวิทยานิพนธ์ต่อให้สำเร็จ เนื่องจากใช้เวลาในการทำวิทยานิพนธ์ไม่ต่อเนื่องกัน (ร้อยละ 31.43) ส่วนนิสิตที่ไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี มีปัญหาเรื่อง ลำบากใน การเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (ร้อยละ 72.22)

ตอนที่ 2 การรับรู้สาเหตุการออกกลางคันของนิสิต

ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้สาเหตุการออกกลางคันของนิสิตมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละ ระดับและมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความสำคัญของการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันแตกต่างกันไป ดังนี้ คือ

2.1 การรับรู้สาเหตุการออกกลางคันของนิสิตที่ออกกลางคันโดยส่วนรวม ผลการ วิจัย พบว่ามีการรับรู้สาเหตุการออกกลางคัน ด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านส่วนตัวและครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า ความกังวลใจเรื่องต่าง ๆ เป็นสาเหตุสำคัญอันดับแรก และเป็นสาเหตุอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 4.00$)

ด้านเศรษฐกิจและสังคม พบว่าเพื่อนร่วมงานมีทัศนคติที่ไม่ดีที่นิสิตได้มีโอกาส มาศึกษาต่อ เป็นสาเหตุสำคัญอันดับแรก และเป็นสาเหตุอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 3.25$)

รองลงมา คือถ้ายังศึกษาต่อจะทำให้เสียโอกาสในเรื่องตำแหน่งหน้าที่การงาน ($\bar{X} = 2.96$)

ด้านการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า วิธีการสอนของอาจารย์ไม่น่าสนใจ เป็นสาเหตุสำคัญอันดับแรกและเป็นสาเหตุอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.59$) รองลงมา คือ ความสามารถทางด้านวิชาการของอาจารย์ไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 2.47$) สำหรับนิสิตที่ลงทะเบียนวิทยานิพนธ์แล้ว ผลการวิจัยพบว่า ต้องการทำงานไปด้วยและทำวิทยานิพนธ์ไปด้วย ทำให้ไม่มีเวลาที่จะอุทิศให้กับการทำวิทยานิพนธ์อย่างเต็มที่ เป็นสาเหตุสำคัญอันดับแรก และเป็นสาเหตุอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.88$) รองลงมา คือต้องกลับไปทำงานต่อเลยทำให้เกิดความเบื่อหน่ายที่จะทำวิทยานิพนธ์ต่อให้สำเร็จ ($\bar{X} = 4.74$)

2.2 การรับรู้สาเหตุการออกกลางคันของนิสิต จำแนกตามประเภทการออกกลางคัน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่ออกกลางคันแต่ละประเภทมีการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านส่วนตัวและครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า ความกังวลใจเรื่องต่าง ๆ เป็นสาเหตุที่สำคัญอันดับแรกของการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันของนิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท คือนิสิตที่ออกกลางคันประเภทลาออกสอบตกออก ถูกจำหน่ายชื่อออก และไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี และเป็นสาเหตุอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.90, 4.50, 3.57$ และ 4.05 ตามลำดับ) สำหรับสาเหตุที่เป็นอันดับรองลงมา คือ ใต้งานทำระหว่างที่ศึกษาอยู่ ซึ่งเป็นสาเหตุอยู่ในระดับน้อยของนิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท คือ ลาออก ($\bar{X} = 3.43$) สอบตกออก ($\bar{X} = 3.41$) ถูกจำหน่ายชื่อออก ($\bar{X} = 3.31$) และไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี ($\bar{X} = 3.21$)

ด้านเศรษฐกิจและสังคม ผลการวิจัยพบว่า เพื่อนร่วมงานมีทัศนคติไม่ดีที่นิสิตได้มีโอกาสมาศึกษาต่อ เป็นสาเหตุสำคัญอันดับแรก ของการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันของนิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท คือ ลาออก สอบตกออก ถูกจำหน่ายชื่อออก และไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี และเป็นสาเหตุอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 3.14, 3.20, 3.34$ และ 3.33 ตามลำดับ) สำหรับสาเหตุที่เป็นอันดับรองลงมา คือ ถ้ายังศึกษาต่อจะทำให้เสียโอกาสในเรื่องตำแหน่งหน้าที่การงาน ($\bar{X} = 2.99, 2.95, 3.06$ และ 2.84 ตามลำดับ)

ด้านการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า วิธีการสอนของอาจารย์ไม่น่าสนใจ เป็นสาเหตุสำคัญอันดับแรกของการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันของนิสิตที่ออกกลางคัน ที่ไม่สำเร็จ

การศึกษาภายใน 5 ปี และเป็นสาเหตุอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.95$) ส่วนนิสิตที่ลาออก สอบตกออก เป็นสาเหตุอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.93$ และ 3.39) สำหรับนิสิตที่ถูกจำหน่ายชื่อออก พบว่ามีปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เป็นสาเหตุสำคัญอันดับแรก และเป็นสาเหตุอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.62$) สำหรับสาเหตุที่เป็นอันดับรองลงมา พบว่า ไม่พอใจวิธีการประเมินผลของอาจารย์ เป็นสาเหตุอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.59$) สำหรับนิสิตที่ลาออก ส่วนนิสิตที่สอบตกออก และไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี พบว่าสาเหตุที่เป็นอันดับรองลงมาและเป็นสาเหตุอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.58$ และ 2.89) คือความสามารถทางด้านวิชาการของอาจารย์ไม่เพียงพอ และพบว่าการที่นิสิตไม่ค่อยมีเวลาค้นคว้าเพิ่มเติม เป็นสาเหตุการออกกลางคันอันดับรองลงมา และเป็นสาเหตุอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.29$) สำหรับนิสิตที่ถูกจำหน่ายชื่อออก

สำหรับนิสิตที่ลงทะเบียนนิพนธ์แล้ว ผลการวิจัยพบว่า ต้องทำงานไปด้วย และทำวิทยานิพนธ์ไปด้วย ทำให้ไม่มีเวลาที่จะอุทิศให้กับการทำวิทยานิพนธ์อย่างเต็มที่ เป็นสาเหตุสำคัญอันดับแรกของการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันของนิสิตที่ลาออก และไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี และเป็นสาเหตุอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.82$ และ 4.28) ส่วนนิสิตที่ถูกจำหน่ายชื่อออก เป็นสาเหตุอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.55$) ส่วนสาเหตุที่เป็นอันดับรองลงมา พบว่า ต้องกลับไปทำงานต่อเลย ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายที่จะทำวิทยานิพนธ์ต่อให้สำเร็จ เป็นสาเหตุอยู่ในระดับมาก สำหรับนิสิตที่ลาออก และถูกจำหน่ายชื่อออก ($\bar{X} = 4.76$ และ 5.34) ส่วนนิสิตที่ไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี เป็นสาเหตุอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.12$)

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นจากคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับการเรียนการสอนในบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสาเหตุสำคัญที่ทำให้นิสิตไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนระดับปริญญาโทบัณฑิตที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สรุปได้ดังนี้

3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนในบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย จากข้อคำถามปลายเปิด พบว่านิสิตที่ออกกลางคันโดยส่วนรวม ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าหลักสูตรที่ศึกษาเหมาะสมดีแล้ว แต่วิธีการสอนของอาจารย์สมควรต้องปรับปรุง และวัสดุอุปกรณ์การศึกษายังขาดแคลนอยู่ และเมื่อพิจารณาแยกตามประเภทการออกกลางคัน พบว่า

นิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า หลักสูตรที่ศึกษาเหมาะสมดีแล้ว สำหรับวิธีการสอนของอาจารย์สมควรปรับปรุง ส่วนวัสดุอุปกรณ์การศึกษา นิสิตที่ลาออก ถูกจำหน่ายชื่อออก และไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี มีความเห็นว่ายังขาดแคลนอยู่ แต่ สำหรับนิสิตที่สอบตกออก มีความเห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว

3.2 สาเหตุสำคัญที่ทำให้นิสิตไม่ประสบความสำเร็จในการศึกษาระดับปริญญา

มหาวิทยาลัยที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากข้อคำถามปลายเปิด พบว่านิสิตที่ออกกลางคันโดยส่วนรวม ส่วนใหญ่มีความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสาเหตุสำคัญที่ทำให้นิสิตไม่ประสบความสำเร็จในการศึกษาระดับปริญญา มหาวิทยาลัยที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่ามีภาระหน้าที่การงานอย่างอื่น จึงไม่มีเวลาศึกษาค้นคว้า และเมื่อพิจารณาตามประเภทการออกกลางคัน พบว่านิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีภาระหน้าที่การงานอย่างอื่นจึงไม่มีเวลาศึกษาค้นคว้า เช่นเดียวกัน

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันของนิสิตที่มีประเภทการออกกลางคันแตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันของนิสิตที่มีประเภทการออกกลางคันแตกต่างกันสรุปได้ว่า นิสิตที่ออกกลางคัน 4 ประเภท คือลาออก ถูกจำหน่ายชื่อออก และไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี มีการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันด้านส่วนตัวและครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 20.00 และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 8 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 80.00 ด้านเศรษฐกิจและสังคม มีการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 22.22 และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 7 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 77.78 ด้านการศึกษา มีการรับรู้สาเหตุการออกกลางคัน ตั้งแต่ข้อ 1 - 19 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 10 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 50.63 และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 9 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 47.37 และสำหรับนิสิตที่ออกกลางคัน เฉพาะผู้ที่ลงทะเบียนวิทยานิพนธ์แล้ว คือนิสิตที่ออกกลางคันประเภทลาออก ถูกจำหน่ายชื่อออก และไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี มีการรับรู้สาเหตุการออกกลางคัน ตั้งแต่ข้อ 20 - 26 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 6 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 85.71 และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 1 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 14.29

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภูมิหลังของนิสิตที่ออกกลางคัน

จากการศึกษาภูมิหลังของนิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท จำนวน 361 คน คือลาออก 95 คน สอบตกออก 102 คน ถูกจำหน่ายชื่อออก 107 คน และไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี 57 คน ปรากฏว่า นิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภทส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 61.05, 66.67, 69.16 และ 54.38 ตามลำดับ การที่นิสิตชายออกกลางคันมากกว่านิสิตหญิง อาจเป็นเพราะการศึกษาในระดับปริญญาโทและดุษฎีบัณฑิตนั้น มิใช่เป็นการศึกษาภาคบังคับ นิสิตส่วนใหญ่ที่เข้ามาศึกษาจะประกอบอาชีพแล้ว ซึ่งนิสิตชายส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพมากกว่า คือถ้ามีปัญหาในการทำงาน นิสิตชายมักจะเลือกเอาความมั่นคงทางด้านแรงงานไว้ก่อน และถ้าต้องการศึกษาต่อในภายหลังก็สามารถสมัครเข้าศึกษาใหม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กมล กล้าหาญ (2527 : 98) ที่ได้ศึกษาสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ก็พบว่านักศึกษาชาย ออกกลางคันมากกว่า นักศึกษาหญิง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เสาวนีย์ ดิษฐ์วัฒน์ (2520 : 128) ซึ่งศึกษาโอกาสสำเร็จการศึกษาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และพบว่านิสิตชายมีโอกาสสำเร็จการศึกษาหลังกำหนด เวลา และโอกาสออกกลางคันสูงกว่านิสิตหญิงอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ จากผลการวิจัยยังพบว่านิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภทส่วนใหญ่มีอายุขณะเริ่มเข้าศึกษาอยู่ระหว่าง 21-25 ปี และมีพี่น้องร่วมบิดามารดาตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป และส่วนใหญ่เป็นบุตรคนแรก และการที่นิสิตมีอายุระหว่าง 21-25 ปี มีพี่น้องร่วมบิดามารดาตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป และเป็นบุตรคนแรกออกกลางคันมากนั้น อาจเนื่องมาจากนิสิตที่มีอายุ ดังกล่าวอยู่ในวัยที่กำลังต้องการที่จะประกอบอาชีพสร้างฐานะ จึงเลือกที่จะออกไปประกอบอาชีพก่อน นอกจากนี้การที่ครอบครัวมีพี่น้องมาก และเป็นบุตรคนแรก ทำให้นิสิตต้องมีความรับผิดชอบในครอบครัวสูงขึ้น จึงมีแนวโน้มที่จะเลือกที่จะประกอบอาชีพ และหาความมั่นคงให้กับอาชีพก่อน ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น

นิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท ส่วนใหญ่บิดาและมารดามีการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับประถมศึกษา และส่วนใหญ่บิดาและมารดา ประกอบอาชีพค้าขาย รองลงมาได้แก่อาชีพรับราชการ การที่นิสิตที่ออกกลางคันส่วนใหญ่ มีบิดาและมารดามีการศึกษาสูงสุด อยู่ในระดับ

ประถมศึกษานั้นทำให้บัณฑิตมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนน้อยลง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เคนเนท บี คลาร์ค (Kenneth B. Clark 1967 : 120 A) พบว่าระดับการศึกษาของ บิดามารดามีความสัมพันธ์โดยตรงกับความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการศึกษาของบุตรหลาน นอกจากนี้ยังพบว่า ระดับอาชีพของบิดา มารดามีความสัมพันธ์โดยตรงกับผลการเรียนของบุตร

นอกจากนี้ยังพบว่าบัณฑิตที่ออกกลางคันทุกประเภทส่วนใหญ่ สำเร็จการศึกษาจาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รองลงมาส่วนใหญ่ สำเร็จจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และวิทยาลัย เอกชน สำหรับคณะวิชาที่นิสิตเลือกเข้าศึกษาต่อ พบว่านิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท ส่วนใหญ่ เป็นนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ รองลงมาได้แก่คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะนิติศาสตร์ การที่นิสิตที่ออกกลางคันส่วนใหญ่ สำเร็จการศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น เมื่อพิจารณา ดูจากคณะวิชาที่นิสิตที่ออกกลางคันสอบคัดเลือก เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทพบที่ติด ด้วยก็จะพบว่า ส่วนใหญ่จะเป็นนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะนิติศาสตร์ เป็นเพราะว่าสาขาวิชาที่นิสิตสำเร็จการศึกษาก่อน เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญา โทพบที่ติดจะมีเปิดสอนอยู่ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นส่วนใหญ่ และการที่นิสิตที่ออกกลางคันส่วนใหญ่ เป็นคณะวิศวกรรมศาสตร์ รองลงมาเป็นนิสิตคณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี และคณะนิติศาสตร์นั้น อาจเป็นเพราะว่านิสิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทพบที่ติด ในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ และพาณิชยศาสตร์และการบัญชี เป็นสาขาวิชาชีพที่เป็นที่ต้องการของ ตลาดแรงงาน และมักจะมีโอกาสได้รับอัตราค่าจ้างสูง ดังนั้นเมื่อเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญา โทพบที่ติด และถ้ามีโอกาสได้ประกอบอาชีพ หรือถ้าประกอบอาชีพแล้ว และมีปัญหาโดยจะต้อง ให้นิสิตตัดสินใจ เลือกระหว่างการศึกษากับอาชีพนิสิตก็มักจะเลือกเอาอาชีพก่อน สำหรับคณะนิติ- ศาสตร์ พบว่านิสิตออกกลางคันมากเช่นกัน อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญา- โทพบที่ติดมีโอกาสก้าวหน้าทางการศึกษาหรืออาชีพได้หลายทาง เช่นการเรียนเนติบัณฑิต การสอบ เป็นอัยการ หรือผู้พิพากษา เป็นต้น ดังนั้นเมื่อเข้ามาศึกษาต่อในระดับปริญญาโทพบที่ติด และถ้า มีโอกาสก้าวหน้าทางอื่น หรือถ้ามีปัญหาในเรื่องการศึกษาก็อาจจะตัดสินใจ ออกจากการศึกษา กลางคันได้ จากเหตุผลดังกล่าวอาจเป็นสาเหตุให้นิสิตที่ออกกลางคันส่วนใหญ่เป็นนิสิตคณะวิศวกรรม- ศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะนิติศาสตร์ และเมื่อพิจารณาจาก เหตุผลที่เข้า ศึกษาในระดับปริญญาโทพบที่ติด ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ก็พบว่านิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท

ส่วนใหญ่ต้องการเพิ่มวุฒิ หรือต้องการหาความรู้เพิ่มเติม ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเป็นผู้ที่มิได้มีลักษณะของบัณฑิตมาแล้ว คือมีความใฝ่รู้ที่จะหาวิชาความรู้เพิ่มเติมให้กับตนเองอยู่เสมอ และสำหรับผู้ที่ประกอบอาชีพแล้วนั้น ส่วนใหญ่จะมาศึกษาต่อโดยไม่ได้ขออนุญาตลาเรียนอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้ เนื่องจากว่านิสิตที่ออกกลางคันและประกอบอาชีพแล้วนั้น ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพรับจ้าง ซึ่งลักษณะงานไม่เอื้ออำนวยให้ลาศึกษาเต็มเวลาไม่ได้

ในด้านการเรียนรายวิชานั้น พบว่านิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท ยกเว้น นิสิตที่ไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี ส่วนใหญ่ลงทะเบียนรายวิชายังไม่ครบตามหลักสูตร สำหรับการลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ก็พบว่า นิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท ยกเว้นนิสิตที่ไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี ส่วนใหญ่ยังไม่ได้ลงทะเบียนวิทยานิพนธ์เลย สำหรับนิสิตที่ลงทะเบียนวิทยานิพนธ์แล้ว ส่วนใหญ่จะมีปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ และปัญหาที่นิสิตที่ลงทะเบียนวิทยานิพนธ์แล้วมีความเห็นตรงกันมากที่สุดคือ ไม่มีเวลาที่จะอุทิศให้กับการทำวิทยานิพนธ์อย่างเต็มที่ รองลงมาได้แก่ ลำบากในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และเกิดความเบื่อหน่ายที่จะทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จ เนื่องจากใช้เวลาในการทำวิทยานิพนธ์ไม่ต่อเนื่องกัน การที่นิสิตที่ลงทะเบียนวิทยานิพนธ์แล้วและมีปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ดังที่กล่าวแล้วนั้น อาจจะเป็นเพราะว่า นิสิตที่ออกกลางคันส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพแล้ว และเมื่อเข้ามาศึกษาต่อและเรียนรายวิชาครบตามหลักสูตรแล้ว ส่วนใหญ่ก็จะกลับไปทำงานต่อ หรือออกไปหางานทำในขณะที่ยังไม่มีเวลาก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์เท่าที่ควร และเมื่อกลับไปทำงานก็ต้องรับผิดชอบงานในหน้าที่ หรือมีภารกิจในครอบครัว ทำให้ไม่มีเวลาที่จะอุทิศให้กับการทำวิทยานิพนธ์อย่างเต็มที่ จะเห็นได้จากงานวิจัยของ พรทิพย์ ทิพย์พิช (2527 : 66) ที่ได้ศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับระบบ เวลาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทของข้าราชการครูกรมสามัญศึกษา ซึ่งได้รับอนุมัติให้ลาศึกษาต่อเต็มเวลา ระหว่างปีการศึกษา 2521-2523 จาก 4 สถาบันการศึกษา ผลการวิจัยประการหนึ่งพบว่า ตัวแปรที่สำคัญที่ปรากฏในสมการจำแนกประเภทระหว่าง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา 5-6 ภาคการศึกษา และ 7-10 ภาคการศึกษา โดยที่ให้ค่าน้ำหนักในการจำแนกสูงในเกือบทุกสถาบันการศึกษา คือ ลักษณะการลาศึกษาต่อ การรับผิดชอบงานในหน้าที่ และปัญหาความเอาใจใส่ของอาจารย์ที่ปรึกษา จึงเห็นได้ว่านิสิตที่ลงทะเบียนแล้วส่วนใหญ่จะมีปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์จนทำให้ต้องออกจากการศึกษากลางคันได้

2. การรับรู้สาเหตุการออกกลางคันของนิสิต

ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้สาเหตุการออกกลางคันของนิสิตสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านส่วนตัวและครอบครัว การรับรู้สาเหตุสำคัญอันดับแรกของนิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท คือ ล่าออก สอบตกออก ถูกจำหน่ายชื่อออก และไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี ได้แก่ มีความกังวลใจเรื่องต่าง ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตที่ออกกลางคันส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่ประกอบอาชีพแล้ว นอกจากนั้น ยังเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะและมีความรับผิดชอบในด้านต่าง ๆ เช่น การงานและครอบครัว จึงทำให้มีเรื่องกังวลใจมาก อันอาจจะมีผลต่อการศึกษาของตนได้เพราะการศึกษาในระดับปริญญาโทบัณฑิตนั้น จะต้องอุทิศเวลาและกำลังใจในการศึกษาอย่างเต็มที่ ดังนั้นถ้านิสิตเกิดความกังวลใจในเรื่องต่าง ๆ มาก ก็อาจจะทำให้ผลการเรียนไม่เป็นที่น่าพอใจ และเกิดความเบื่อหน่าย ท้อถอย ขาดกำลังใจที่จะศึกษาต่อจนสำเร็จการศึกษาได้

สำหรับการรับรู้สาเหตุอันดับรองลงมา คือ ได้งานทำระหว่างที่ศึกษาอยู่ ทั้งนี้ก็อาจเป็นเพราะว่า การศึกษาในระดับปริญญาโทบัณฑิตนั้น ผู้ที่จะเข้าศึกษาได้จะต้องสำเร็จการศึกษาปริญญาตรี เป็นอย่างน้อย และส่วนใหญ่ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้วก็จะมีความต้องการที่จะประกอบอาชีพ เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของตนเองและครอบครัวก่อน และถ้านิสิตที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ เข้าศึกษาต่อได้ และต่อมาได้งานทำขณะที่กำลังศึกษา ถ้าไม่สามารถมาศึกษาต่อได้ก็อาจจะตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพก่อน ซึ่งในเรื่องนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ แอนเดอร์สัน โอมอช อามิเจียล (Anderson Inoz Abigial 1979 : 7109-A) ได้ทำการศึกษา องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการออกกลางคันของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยแมสซาชูเซต ผลการวิจัยประการหนึ่งพบว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการออกกลางคันของนักศึกษา คือ งานในหน้าที่ที่นักศึกษารับผิดชอบอยู่

2.2 ด้านเศรษฐกิจและสังคม การรับรู้สาเหตุสำคัญอันดับแรกของนิสิตที่ออกกลางคันทุกประเภท ได้แก่ เพื่อนร่วมงานมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อนิสิตที่ได้มีโอกาสมาศึกษาต่อ ทั้งนี้ก็อาจเป็นเพราะว่า นิสิตที่ออกกลางคันส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่ประกอบอาชีพแล้ว หรือมีเงินนั้นก็ไปทำงานทำ

ระหว่างที่ศึกษา ทำให้มีลิสต์ต้องลามาศึกษาต่อ และส่วนใหญ่จะไม่ได้ลาเรียนอย่างเป็นทางการ จะมีลาศึกษาเต็ม เวลาจำนวนน้อยมาก ทำให้เพื่อนร่วมงานอาจจะเกิดความไม่พอใจที่มีลิสต์ที่ได้เรียนต่อ และขณะเดียวกันก็ได้รับคำตอบแทนด้วย และในบางกรณีผู้บังคับบัญชาอาจจะต้องแบ่งงานที่มีลิสต์รับผิดชอบ จากการที่มีลิสต์ลาศึกษาบางเวลา หรือเต็มเวลาไปให้เพื่อนร่วมงานทำด้วย ทำให้เพื่อนร่วมงานเกิดทัศนคติที่ไม่ดีได้ ซึ่งเป็นผลต่อเนื่องทำให้มีลิสต์เกิดความกังวลใจ เรื่องงานที่รับผิดชอบและท่าทีของเพื่อนร่วมงาน จนทำให้เกิดความเบื่อหน่าย และในที่สุดก็ต้องเลือกที่จะทำงานก่อน และจะทิ้งการศึกษาไปในที่สุด ซึ่งจะเห็นได้จาก การรับรู้สาเหตุอันดับรองลงมาได้อีกกรณีหนึ่ง คือ ถ้ายังศึกษาต่อ จะทำให้เสียโอกาสในเรื่องตำแหน่งหน้าที่การงาน ซึ่งในเรื่องดังกล่าวนี้ จะเป็นธรรมชาติของมนุษย์โดยทั่วไปที่มีความต้องการความปลอดภัยเกี่ยวกับฐานะทางการงานนั้นจะอยู่เหนือสิ่งใด เนื่องจากว่ามนุษย์แต่ละคนมีความต้องการการยกย่องตน ทั้งตำแหน่งทางด้าน เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งถือว่าเป็นแรงกระตุ้นทางสังคมชนิดหนึ่ง (Social Motive) ทำให้มนุษย์มีการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกัน (โสภาก ชูพิกุลชัย 2514 : 114)

2.3 ด้านการศึกษา การรับรู้สาเหตุสำคัญอันดับแรก สำหรับมีลิสต์ที่ออกกลางคันที่ยังไม่ได้ลงทะเบียนนิพนธ์ ได้แก่ วิธีการสอนของอาจารย์ไม่น่าสนใจ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า วิธีการสอนของอาจารย์ในสมัยนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการสอนแบบปริญญาดรี ซึ่งอาจจะไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเท่าใดนัก เพราะว่ามีลิสต์ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพแล้ว อาจจะต้องการใช้ประสบการณ์จากการทำงานมาใช้ในการศึกษา แต่อาจารย์ส่วนใหญ่ ยังใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย และบอกให้จด เหมือนการเรียนในระดับปริญญาดรี นอกจากนั้น จากแบบสอบถาม คำถามปลายเปิด เกี่ยวกับการเรียนการสอนในบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีลิสต์ได้แสดงความคิดเห็นว่า วิธีการสอนของอาจารย์ยังเป็นแบบปริญญาดรี อาจารย์บางท่านสมควรที่จะต้องปรับปรุง และนอกจากนั้น วิธีการสอนยังไม่เข้าใจ และในเรื่องวิธีการสอนของอาจารย์นั้น สถิตย์ นิยมญาติ (มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2522 : 25) ได้กล่าวถึงสภาพปัจจุบัน ความต้องการ และปัญหาเกี่ยวกับบัณฑิตศึกษา ในการสัมมนาบัณฑิตศึกษาเรื่อง " แนวทางการปรับปรุงบัณฑิตศึกษาในประเทศไทย " ได้กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้สอนว่า จากการสำรวจทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์สอนระดับปริญญาโท (คณะหนึ่ง) ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง พบว่า มีอาจารย์จำนวนหนึ่ง สอนปริญญาโทโดยวิธีเดียวกับปริญญาดรี

และยิ่งกว่านั้น เนื้อหาที่สอนก็เหมือน ๆ กันอีกด้วย ในเรื่องวิธีการสอนของอาจารย์ไม่น่าสนใจ นี้ ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2523 : 79) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง สาเหตุการออกจากมหาวิทยาลัยกลางคัน พบว่าสาเหตุการออกกลางคันอันดับรองลงมา คือ นักศึกษาไม่ชอบวิธีการสอนของอาจารย์ นอกจากนั้น ทองอินทร์ วงศ์ไสสร (อ้างใน สุนีย์ ช่าง เจริญ 2526 : 18) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ในระดับนี้ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า นิสิตให้ความเห็นว่า อาจารย์ในอุดมคติ 5 อันดับแรก เรียงความสำคัญจากมากไปหาน้อย คือ

1. มีความรู้ ทันสมัย กว้างขวางถูกต้อง
2. อธิบายความคิดนามธรรม และทฤษฎีได้แจ่มแจ้ง
3. มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี
4. นำเนื้อหาสำคัญมาสอน
5. ประเมินผลการเรียนของนิสิตอย่างยุติธรรม

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าวิธีการสอนของอาจารย์มีส่วนช่วย เสริมแรงให้นิสิตสามารถประสบผลสำเร็จในการศึกษาด้วย

สำหรับนิสิตที่ออกกลางคันที่ลงทะเบียนวิทยานิพนธ์แล้ว พบว่า การรับรู้สาเหตุเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ที่เป็นสาเหตุสำคัญอันดับแรก ได้แก่ ต้องทำงานไปด้วย และทำวิทยานิพนธ์ไปด้วย ทำให้ไม่มีเวลาที่จะอุทิศให้กับการทำวิทยานิพนธ์อย่างเต็มที่ และสาเหตุอันดับรองลงมาคือ ต้องกลับไปทำงานต่อ เลยทำให้เกิดความเบื่อหน่ายที่จะทำวิทยานิพนธ์ต่อให้สำเร็จ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านิสิตที่ออกกลางคันนั้น ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพแล้ว หรือมีเจ้านายจ้างได้งานทำขณะที่กำลังศึกษา และนิสิตส่วนใหญ่ก็ไม่ได้ลาศึกษาเต็มเวลา หรือถ้าลาศึกษาเต็มเวลาแต่กลับไปทำงานต่อในขณะที่ยังทำวิทยานิพนธ์ไม่เสร็จ ทำให้เป็นปัญหาแก่นิสิตเอง เนื่องจากต้องรับผิดชอบทั้งในด้านการงานและการเรียน ทำให้ไม่มีเวลาที่จะศึกษาค้นคว้า และในที่สุดก็เลือกที่จะทำงานก่อน เป็นสาเหตุทำให้นิสิตต้องออกกลางคัน ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในเรื่องภูมิหลังของนิสิตที่ออกกลางคันเกี่ยวกับปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์

3. เปรียบเทียบการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันของนิสิต

เปรียบเทียบการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันของนิสิตที่มีประเภทรายการออกกลางคันแตกต่างกัน

ด้านส่วนตัวและครอบครัว พบว่านิสิตที่ออกกลางคันทั้ง 4 ประเภท มีการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น เรื่องมีความกังวลใจ เรื่องต่าง ๆ และเสียสละให้คนอื่น ๆ ในครอบครัวหรือผู้ที่ต้องรับผิดชอบ เร็วก่อน นิสิตที่ออกกลางคันทั้ง 4 ประเภทมีการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันในเรื่องดังกล่าวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .01 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นิสิตที่ลาออกอาจจะมีความกังวลใจในเรื่องต่าง ๆ เช่นกันแต่อาจจะยังคิดที่จะศึกษาต่อในสาขาวิชาเดิมอีกในภายหลัง จึงได้ลาออกตามระเบียบของสถานศึกษา ในขณะที่นิสิตที่สอบตกออก อาจจะไม่มีความกังวลใจเรื่องต่าง ๆ มากจนไม่มีเวลาที่จะอุทิศให้กับการศึกษา ส่วนนิสิตที่ถูกจำหน่ายชื่อออกและไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี นั้น อาจจะมีการระงับการทำงานอย่างอื่นจนไม่มีเวลาที่จะสนใจในการศึกษาอย่างเต็มที่ ดังนั้นจึงทำให้มีการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันในเรื่องดังกล่าวแตกต่างกัน

ด้านเศรษฐกิจและสังคม พบว่านิสิตที่ออกกลางคันทั้ง 4 ประเภท มีการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น เรื่องค่าใช้จ่ายในการศึกษาสูงมาก และผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุนในการศึกษาต่อ เท่าที่ควร การที่นิสิตที่ออกกลางคันทั้ง 4 ประเภทมีการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันในเรื่องดังกล่าวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่า นิสิตที่ลาออก สอบตกออก และไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี มีความเดือดร้อนในเรื่องความจำเป็นด้านการเงิน ในขณะที่นิสิตที่ถูกจำหน่ายชื่อออก อาจจะไม่มีความเห็นว่าสามารถที่จะเรียนได้โดยไม่เดือดร้อนในเรื่องการเงิน เพราะส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพแล้ว

ด้านการศึกษา พบว่านิสิตที่ออกกลางคันทั้ง 4 ประเภท มีการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันส่วนใหญ่แตกต่างกัน ในเรื่องต่าง ๆ คือ หลักสูตรที่ศึกษาไม่ทันสมัย (.05) พื้นฐานความรู้ทางสาขาวิชาที่เรียนไม่เพียงพอ (.001) ไม่ค่อยมีเวลาศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม (.01) วิธีการสอนของอาจารย์ไม่น่าสนใจ (.001) ความสามารถทางด้านวิชาการของอาจารย์ไม่เพียงพอ (.05) ไม่พอใจวิธีการประเมินผลของอาจารย์ (.05) ไม่สามารถปรับตัวให้เข้า

กับอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่มนิสิต (.01) การบริการทางด้านวิชาการของสถานศึกษาไม่
 ค่อยเอื้ออำนวยต่อการศึกษาค้นคว้าที่ควร เช่น หนังสือ ตำรา เอกสาร ไม่เพียงพอกับจำนวน
 นิสิต (.05) ไม่พอใจระบบการบริหารงานของบัณฑิตวิทยาลัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนิสิต
 (.05) และไม่พอใจระบบการบริหารงานของภาควิชาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนิสิต (.001)
 การที่นิสิตที่ออกกลางคันทั้ง 4 ประเภทมีการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันในเรื่องดังกล่าว
 แตกต่างกันนั้น โดยเฉพาะในเรื่องพื้นฐานความรู้ในสาขาวิชาที่เรียนไม่เพียงพอ อาจจะเป็น
 เพราะว่ามีนิสิตที่ลาออกและถูกจำหน่ายชื่อออก อาจจะคิดว่าไม่สามารถจะเรียนต่อไปจนจบได้
 เพราะอาจจะศึกษาวิชาพื้นฐานในสาขาวิชาที่เรียนอยู่น้อยเกินไป เมื่อศึกษาอยู่ในระดับปริญญา
 บัณฑิต หรืออาจจะเข้าศึกษาต่อในสาขาวิชาที่ตนไม่ถนัด ทำให้พื้นฐานความรู้ในสาขาวิชานั้น
 ไม่เพียงพอ สำหรับเรื่องไม่ค่อยมีเวลาศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนั้น อาจจะเป็นเพราะว่านิสิตที่
 ลาออก สอบตกออก และถูกจำหน่ายชื่อออกอาจจะมีภาระงานในหน้าที่อย่างอื่นมาก จนไม่มี
 เวลาที่จะศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน ในขณะที่นิสิตที่ไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี
 เห็นไม่เป็นปัญหามากนัก ส่วนเรื่องไม่พอในระบบการบริหารงานของภาควิชาในส่วนที่เกี่ยวข้อง
 กับนิสิตนั้น อาจเป็นเพราะว่า นิสิตที่ลาออก สอบตกออก และถูกจำหน่ายชื่อออก มีเรื่อง
 จะติดต่อกับภาควิชาบ่อย ในขณะที่นิสิตที่ไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี อาจจะมีเรื่องที่จะต้อง
 เป็นจะต้องติดต่อกับภาควิชามากกว่า โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์
 จึงอาจทำให้มีปัญหาในการติดต่อกับภาควิชามากกว่า และทำให้นิสิตที่ออกกลางคันทั้ง 4 ประเภท
 มีการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันในเรื่องที่กล่าวมาแล้วแตกต่างกัน

สำหรับนิสิตที่ออกกลางคันที่ลงทะเบียนวิทยานิพนธ์แล้ว คือ นิสิตที่ลาออก ถูกจำหน่าย
 ชื่อออก และไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี พบว่ามีการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันตั้งแต่
 ข้อ 20-26 ส่วนใหญ่แตกต่างกันในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไม่มีเวลา
 ให้คำปรึกษาอย่างเพียงพอ (.05) ไม่มีเวลาไปพบอาจารย์ที่ปรึกษาเนื่องจากมีภาระงาน
 อื่น (.001) เกิดความขัดแย้งส่วนตัวกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (.01) ไม่พอใจ
 หัวข้อวิทยานิพนธ์ที่คณะกรรมการแก้ไขให้ (.001) ต้องกลับไปทำงานต่อเลยทำให้เกิดความ
 เบื่อหน่ายที่จะทำวิทยานิพนธ์ต่อให้สำเร็จ (.001) และต้องทำงานไปด้วยและทำวิทยานิพนธ์
 ไปด้วยทำให้ไม่มีเวลาที่จะอุทิศให้กับการทำวิทยานิพนธ์อย่างเต็มที่ (.001) การที่นิสิตมีการ
 รับรู้สาเหตุการออกกลางคันในเรื่องไม่มีเวลาไปพบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เนื่องจากมี

ภาระงานอย่างอื่น ต้องกลับไปทำงานต่อเลยทำให้เกิดความเบื่อหน่ายที่จะทำวิทยานิพนธ์ต่อให้สำเร็จ และต้องทำงานไปด้วยและทำวิทยานิพนธ์ไปด้วยทำให้ไม่มีเวลาที่จะอุทิศให้กับการทำวิทยานิพนธ์อย่างเต็มที่ นั้นอาจเป็นเพราะว่านิสิตที่ลาออกเองอาจจะมีภาระงานอย่างอื่นมากแต่ก็สามารถสละเวลามาลาออกอย่างเป็นทางการได้ ในขณะที่นิสิตที่ถูกจำหน่ายชื่อออกและไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี อาจจะไม่มีความพอหรือต้องกลับไปทำงานต่อโดยเฉพาะผู้ที่ต้องกลับไปทำงานต่างจังหวัดทำให้ไม่มีเวลาพอที่จะมาพบอาจารย์ที่ปรึกษาหรือทำวิทยานิพนธ์ต่อให้สำเร็จ สำหรับเรื่องไม่พอใจหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่คณะกรรมการแก้ไขให้ นั้น อาจจะเป็นเพราะว่านิสิตที่ลาออก และถูกจำหน่ายชื่อออก อาจจะมีปัญหาในเรื่องไม่เข้าใจในหัวข้อใหม่หรือเกิดความเบื่อหน่ายที่ถูกคณะกรรมการแก้ไขมาก ในขณะที่นิสิตที่ไม่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี อาจจะมีปัญหาในเรื่องดังกล่าวน้อย จึงทำให้มีการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันในเรื่องดังกล่าวข้างต้นแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบเกี่ยวกับภูมิหลังและการรับรู้สาเหตุการออกกลางคันของนิสิตในด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษา

1.1 มหาวิทยาลัย ควรจะได้กำหนด เป็นนโยบายว่าขณะนี้ต้องการให้มีการวิจัยไปในแนวทางใด หรือต้องการจะใช้ผลประโยชน์จากการวิจัยในเรื่องใด และแจ้งให้คณะวิชาที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อจะได้กำหนดให้ภาควิชาที่เกี่ยวข้องไปทำการวิจัย ซึ่งภาควิชาอาจจะนำมากำหนดแบ่งเป็น หัวข้อวิทยานิพนธ์ให้นิสิตที่สนใจ และยังหาหัวข้อวิทยานิพนธ์ไม่ได้ ไปทำการวิจัย ซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์ในการที่จะช่วยให้นิสิตหาหัวข้อวิทยานิพนธ์ได้ เพื่อจะได้สำเร็จการศึกษาเร็วขึ้นแล้ว ยังนำผลการวิจัยที่ได้มาใช้ประโยชน์ได้โดยตรงอีกด้วย

1.2 บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ควรจัดให้มีการสัมมนาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาขึ้น โดยเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบัณฑิตศึกษา จากสถาบันหรือมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่เปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษา มาแลกเปลี่ยนแนวความคิด ทั้งนี้เพื่อจะได้มีการปรับปรุงแนวการสอนให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันมากยิ่งขึ้น เพื่อผู้เรียนจะสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติจริงในสังคมได้

1.3 บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ควรจะประกาศให้นิสิตทราบถึงค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลอดหลักสูตรโดยประมาณ โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการทำวิทยานิพนธ์ในแต่ละสาขาวิชา เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ เป็นต้น เพื่อจะได้ให้ผู้สนใจจะเข้าศึกษาต่อเตรียมตัวเกี่ยวกับเรื่องค่าใช้จ่ายในการศึกษา และทราบถึงความสามารถของตนเองในการที่จะจัดสรรงบประมาณสำหรับการศึกษาต่อได้ โดยอาจจะประกาศไว้ในคู่มือการรับสมัครก็ได้

1.4 บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ควรเปิดสอนนอกเวลาราชการในบางคณะวิชา เช่น คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี เป็นต้น ซึ่งจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า เป็นคณะที่มีนิสิตออกกลางคันมาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่ามีนิสิตมักจะออกไปประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง และไม่มีเวลามาศึกษา ดังนั้นถ้ามีการเปิดสอนนอกเวลาราชการสำหรับผู้ประกอบอาชีพแล้ว ก็จะได้มีโอกาสมาศึกษาเพิ่มเติมโดยไม่กระทบกระเทือน

ถึงการประกอบอาชีพและนอกจากนั้นยังเป็นการเปิดโอกาสให้นิสิตได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ได้จากประสบการณ์ในการทำงาน อันเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปฏิบัติจริงอีกด้วย

1.5 บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ควรกำหนดให้นิสิตที่ประกอบอาชีพแล้วต้องลาศึกษาต่อขณะทำวิทยานิพนธ์ แทนการลาศึกษาต่อขณะเรียนรายวิชา เนื่องจากขณะที่ทำวิทยานิพนธ์นั้น นิสิตจำเป็นต้องอุทิศเวลาในการศึกษาค้นคว้า ต้องใช้กำลังสติปัญญา รวมทั้งความอดทนต่ออุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อการทำวิทยานิพนธ์ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับนิสิต

2.1 นิสิตใหม่ควรจะได้มีการเตรียมตัวโดยเฉพาะในเรื่องการแบ่งเวลา ระหว่างการศึกษาและเรื่องอื่น ๆ อย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อจะได้ลดความวิตกกังวลในปัญหาต่าง ๆ อันอาจเกิดขึ้นในภายหลัง ซึ่งอาจจะเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาได้

2.2 นิสิตใหม่ ควรจะได้มีการพบปะพูดคุยกับนิสิตรุ่นก่อน ๆ เกี่ยวกับการปรับตัวตลอดจนปัญหา และอุปสรรคในการศึกษา เพื่อจะได้เตรียมตัวและวางแผนการศึกษา ของตนเองอย่างเหมาะสมได้

2.3 สำหรับนิสิตที่ทำวิทยานิพนธ์แล้ว ควรอย่างยิ่งที่จะต้องใกล้ชิดกับอาจารย์ที่ปรึกษา โดยการติดตาม ทาหรือ ปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ ไม่ควรปล่อยให้เวลาล่วงเลยไปจนทำให้เกิดความ เบื่อหน่ายทอดทิ้ง อันอาจจะเป็นผลทำให้ไม่สำเร็จการศึกษาในที่สุดได้

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

3.1 ควรจะได้มีการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการศึกษา ที่แท้จริงของแต่ละคณะวิชา หรือในแต่ละสาขาวิชา เช่น สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาสังคมศาสตร์

3.2 ควรศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย เช่น ฝ่ายบริหาร คณาจารย์บัณฑิตศึกษา และนิสิต เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัญหาและแนวความคิดในการที่จะมาพิจารณา ผลิตปัญหาที่จะก่อให้เกิดความสูญเปล่าทางการศึกษาได้